

Un număr vechiu 6 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: N. C. SCHINA, Președinte la Curtea de apel București

Secretar: VIRGIL ANGHIELOVICI

Doctor în drept de la Paris, magistrat

Redactor-proprietar: I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România 100 lei
 6 luni 50 »
 3 luni 25 »

APARE ODATA PE SAPTAMANA
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI, 5
 Lângă Palatul Justiției
 = TELEFON 13/29 =

Anunțăm că în numărul viitor vom publica un remarcabil articol: *De Profundis*, datorit penei maestre a distinsului nostru colaborator d-l G. Flaışten, Consilier la Inalta Curte de Casație.

SUMAR

- Conferințele de la Baroul de Ilfov;
- Aplicațiunea principiului separațiunei puterilor în Belgia și România, de d-l N. C. Schina;
- Discursul rostit de d-l Prim-Președinte Victor Romniceanu, cu ocazia deschiderii noului an judecătoresc 1919—1920;
- Cuvântările rostit de d-l Prim-Președinte Victor Romniceanu și d-l procuror-general N. Procopescu, cu ocazia instalării d-lor Consilieri Chiselită și Ștefan Urlăteanu;
- Cuvântarea d-lui Prim-Președinte Oscar N. Nicolescu, la Curtea de Apel București, cu ocazia deschiderii noului an judecătoresc;

JURISPRUDENȚA

- Curtea de Casație S. I: Carol I. St. Rasidescu cu Vasile Stoenescu. (Despre obligațiunea impusă patronilor stabilimentelor comerciale sau industriale de a servi jumătate leafa lucrătorilor sau funcționarilor mobilizați conform art. 18 și 19 al legii autorizând luarea de măsuri excepționale. — Condițiuni cerute;
- Curtea de Casație S. II și Trib. Teleorman: Varvara Muller cere încetățenirea, (Văduva și copii minori ai mobilizatului decedat, conform art. 2 al 2 din decretul lege 3902/908, au deplin drept încetățenirea, fără a mai fi nevoie a se adresa justiției spre a li se recunoaște acest drept);
- Curtea de Apel Constanța: Iacob Pemeș cu Perla Erusalimi. (Cazul când lipsa de folosință a imobilului atrage desființarea contractului de locațiune. — Interpretarea art. 1423 și 1439 civil și deosebirea de redacțiunea art. 1741 c. c. fr.).
- Trib. R.-Sărat: Frații Orleanu cu Ministerul de Domenii și C. D. Oostescu (O excepție pentru lipsa de mandat aceluia ce a făcut opoziție pentru altul — fine de ne valoare, mai propriu numită — poate fi invocată în ori ce stare a procesului, chiar după intrarea în fond).

Conferințele la Baroul de Ilfov

In urma invitațiunei făcută de D-l Pro-decan al Baroului de Ilfov Dem. Dobrescu, directorul nostru, D-l N. C. SCHINA, în dorința de a contribui, în măsura puterilor sale, la realizarea scopului comun ce se urmărește, va ține o conferință la Barou în ziua de Luni 29 Septembrie cor. ora 5 p. m. în fosta sală a Curții cu jurați din Palatul Justiției.

Luând în considerațiune, de o parte, că ideile ce frământă astăzi ambele corpuri: „Magistratură“ și „Barou“, impun pentru rațiuni de ordin superior, ca raporturile dintre magistrați și avocați-să fie cât mai strânse, cât mai frățești; — de altă parte, ținând seama atât de împrejurarea că în disprețul principiilor constituționale astăzi în vigoare, ce proclamă formal neatârnavarea tuturilor

puterilor Statului, puterea judecătorească a devenit astăzi o simplă ramură de administrațiune publică dependentă exclusiv de puterea executivă; cât și de faptul că în conformitate cu adevăratele principii democratice pe cari va fi așezată constituțiunea viitoare a României-Mari — principii nesocotite prin revizuirea parțială ce s'a propus în 1914, căci ele trebuiau să atingă de o dată și în acelaș timp toate bazele de organizare ale Puterilor Constituționale ale Statului. —, se impune și necesitatea așezării justiției țării pe alte baze de cât cele existente, pentru ca justiția să devină o realitate, într'adevăr egală și posibilă pentru toți și mai cu osebire pentru cel care n'a cunoscut-o până în prezent.

D-l Schina va susține, în acest spirit, următoarea temă:

«Problema judecătorească și Necesitatea înfrățirii Magistraturei cu Baroul».

Vom da la timp o anumită dare de seamă asupra acestei conferințe pentru care d-l Pro-decan va face cunoscutele invitațiuni.

Aplicațiunea „Principiului Separațiunei Puterilor“¹⁾ IN BELGIA ȘI ROMANIA

Am lămurit până în prezent teoria separațiunei puterilor din punctul de vedere al principiilor moderne de drept public; urmează acum să vedem cum a fost interpretată și aplicată teoria în Belgia și la noi și ceea ce este mai cu osebire important, urmările la care s'a ajuns în ambele țări prin aplicarea ce i s'a dat.

Congresul Național belgian, sub impresiunea evenimentelor care liberase Belgia de dominațiunea și regimul Olandez, temându-se de abuzurile și despotizmul puterii executive s'a preocupat de a găsi cel mai bun mijloc a se apăra în contra acestei puteri; pentru aceasta

1) Urmare la «Curierul judiciar» No. 11/919, observându-se mențiunea referitoare la autorii citați.

Se rectifică erorile de tipar din numărul precedent: a) constituțiunea belgiană este prototipul constituțiunei române, iar nu contrariu după cum din eroare s'a imprimat (pagina 94, coloana II-a, rândul 26); b) că spiritual, înțelesul și întinderea principiului separațiunei puterilor formulat în constituția română, nu este de cât acela al constituțiunei belgiene, cu oare cari deosebiri importante de interpretare, ce ulterior se vor pune în evidență, rezultând între altele din suprimarea art. 107 din constituțiunea belgiană și pe care autorii de drept public belgian l' interpretează în sensul că constituanta belgiană n'a înțeles se îngăduie judecătorului dreptul de a cerceta și refuza aplicațiunea legilor anti-constituționale (pagina 94, coloana II, rândul 38); c) a se citi 53, iar nu 56, de ani de aplicațiune a teoriilor constituțiunei române,

a întărit și a înconjurat cu garanții constituționale reale și eficace puterea judecătorească, punându-și astfel toată încrederea în lege și justiție. Oamenii congresului național au fost pătrunși în același timp de spiritul de dreptate și de progres; ei au reușit să ridice în Belgia funcțiunea de a judeca la rangul unei instituțiuni cu un caracter național foarte pronunțat, demnă de fi studiată din punctul de vedere al caracterelor originale ce prezintă și de o potrivă demnă de a fi imitată de către Statele cele mai bine organizate.

Astfel ne mai explicăm claritatea cu care însăși constituțiunea a prevăzut regule de organizare și de competență ale puterii judecătorești înscriind până în amănuntele lor dispozițiuni din complexul cărora se degajează tot acel sistem de garanție constituțională, de o importanță deosebită, despre care în continuu și imediat vom avea ocaziunea a ne ocupa.

Art. 25 din constituția belgiană (reprodus fără modificări de art. 31 constituția română) declară că: toate puterile emană dela națiune și că ele sunt exercitate după modul stabilit prin constituțiune; art. 30 (reprodus fără modificări de art. 36 constituțiunea română) încredințează expres puterea judecătorească curților și tribunalelor; art. 94 și 95 (reproduse prin art. 104 const. română) prescrie că nici o jurisdicțiune nu se poate înființa de cât numai în puterea unei legi; că comisiuni și tribunale extraordinare nu se pot crea sub nici un fel de numire și sub nici un fel de cuvânt și că pentru întregul stat belgian este o singură Curte de Casație; iar art. 97 comb. cu art. 30, 82 și 103 (reproduse în art. 93 al. 5 comb. și cu art. 35 din constituția română) interzic puterii executive de a suspenda cursul urmăririi sau al judecării sau de a interveni prin vreun mod oare care în administrațiunea justiției: O serie de alte articole, în fine, ale constituțiunii belgiene fixează bazele organizațiunii și competenței acestei puteri.

Puterea judecătorească este astfel pusă în Belgia pe picior de perfectă egalitate cu celelalte două puteri; este ea și acestea una din cele trei mari ramuri autonome ale puterii publice, unul din desmembrantele constituționale ale Suveranității Statului.

În Belgia ea și la noi justiția nu emană dela rege, deciziunile numai se execută în numele său. Sarcina judecătorească este o prerogativă desprinsă de autoritatea suverană, o emanațiune a constituțiunii, un organism stabil de puterea constituantă și hotărârile ei se pronunță în numele națiunii, adică a Statului care o reprezintă și o încarnează și dela care corpul judecătoresc a primit delegațiunea de a funcționa.

Constituțiunea însăși înlătură orice sforțări de interpretare în acest sens. Cu toate că executiva face numirile, șeful executivei nu este depozitarul funcțiunii de a judeca: această sarcină a devenit o ramură autonomă a suveranității, o funcțiune cardinală cum zice Palma, eminentul autor de drept public italian.

Ast-fel a înțeles-o congresul național belgian, după cum o învederează raportul comisiunii speciale care la capitolul puterilor se exprimă astfel:

„Publicității au recunoscut în guvernământ trei puteri: „legislativă, executivă și judecătorească. Existența acestor trei puteri a fost recunoscută de constituția franceză din 1791, precum și de aceea a anului al III-lea; „Constituția franceză din anul al VIII-lea a adoptat „însă un sistem diferit. Fără a o enunța formal, sistemul acesta trece ordinul judecătoresc ca o ramură „a puterii executive și nu recunoaște de cât două puteri în Stat. Acesta era un mijloc de aservire al tri-

„bunalelor ce anume se urmărea. Și experiența ne-a „învederat cât este de ușor a abuza de această putere.

„Proiectul nostru spre deosebire de cel frances, (ce „oferă un atât de trist exemplu și plin de urmări funeste) „recunoaște formal existența celor trei puteri în Stat.

„Puterea executivă nu va mai putea încălca astfel „drepturile celorlalte ramuri ale puterii suverane; pu- „terea judecătorească este și devine astfel o adevărată „putere constituțională independentă și ea se exercită „de curți și tribunale și numai de acestea, comisiuni „sub orice denumire sau tribunale extraordinare fiind „formal interzise a se mai înființa sau crea.”

Autorii de drept public belgian explicând de ce congresul național belgian n'a vroit să cadă în vina și eroarea în care a căzut Franța, înregistra atunci un fapt ce nimeni nu-l putea contesta și anume: *acela al decăderii justiției franceze, al aservirii sale față de cea executivă care suferea astfel absolutismul și despotismul guvernanților atât de puțin respectuoși de independența magistraților!*

Căror cauze putem să atribuim oare o atare situațiune?

Ea se datorește acelei teorii, care s'a impus în Franța de la 1875 și care a redus la două, puterile constituționale, ale Statului. Această teorie este și astăzi în mare favoare în Franța, ea este susținută de acei autori de drept public, complici ai puterii executive cari urmăresc cu cea mai mare îndârjire aservirea Justiției, în fruntea căror stă astăzi d-l Duguît asupra căruia vom avea ocaziunea a mai reveni în aceiași ordine de idei, și care, la rândul său prezintă teoria ast-fel: „funcțiunea și „puterea nu sunt sinonime; pe când puterea este un element „constitutiv al suveranității, funcțiunile sunt manifes- „tările voinței Statului, pentru a produce un efect în „domeniul dreptului“.

Autorii de drept public belgian care nu împărtășesc părerea d-lui Duguît constatând că idealul de viață al unui individ ca și al unui popor se sprijină pe mândrie, onorabilitate, siguranța zilei de mâine și de prosperitate generală, se întreabă: oare în cea de a doua parte a secolului al XIX existența Franței a corespuns ea acestui ideal? Situația de astăzi a justiției franceze, se mai întreabă aceiași autori, este ea normală, regulată și imaginea unei sănătoase constituțiuni fizice, ori, din contră, un semn al unei stări morbide și al unei insuficiențe organice.

Fapte numeroase vin în sprijinul celei de a doua din aceste aprecieri. Ele descoperă în mod particular viciul unei organizațiuni judecătorești ce nu se întemeiază pe rațiune. Afacerea Panama; afacerea companiei drumurilor de fer de sud; afacerea Dreyfus; lichidarea bunurilor congregațiunilor; afacerile Humbert, Syveton, Caillaux, etc., sunt atâtea titluri care nu numai că au dat de gândit spiritului curat francez, dar a căror faimă a trecut, din nefericire, hotarele Franței și au fost de o așa resunătoare notorietate.

Știm cu toți că întreaga țară a suferit, a fost turburată și divizată; se mai știe de asemenea că multe alte atentate au fost aduse probității publice și siguranței individuale, tolerate, insuficient reprimate cari au mișcat și buimăcit opinia publică franceză.

Unde găsim isvorul unei ast-fel de stări de plâns dacă nu în lipsa unei energice represiuni imediate și pe care numai o justiție independentă o poate face; independență care până în prezent nu i s'a atribuit.

Această independență nu se poate spera atâta timp cât justiția depinde de puterea executivă care nu este animată în Franța de acel sprijin imuabil de justiție

dar de necesități politice contingente și variabile de la o zi la alta.

Pentru ca politica să nu turbure profund o țară trebuie ca justiția să domnească și în Franța, unde autori ca d-l Duguît vor să impună încă acum teoriile ce au dominat la 1875, se va întâmpla același lucru ca ori unde același principiu domnește: că asemenea țări, nu vor avea nici odată o putere judecătorească suverană în sfera ei de acțiune și independentă de cele lalte două puteri politice ale Statului.

De aceea și autorii dreptului public belgian au ajuns la concluziunea că congresul național belgian, în sânul căruia au fost adevărați profeti, prevăzând toate aceste neajunsuri grave, a văzut bine și în mod înțelept atunci când a consacrat în constituție existența puterii judecătorești ca putere distinctă și independentă de celelalte două, ale cărei decizii sunt acte ale puterii publice, acte suverane și autentice pentru că emană în forme anume stabilite de la magistrați exercitând autoritatea în virtutea unei delegațiuni constituționale.

Justiția, spuneau oratorii de vază în congresul național belgian, se sprijină pe imparțialitate; imparțialitatea este virtutea supremă ce se cere judecătorilor și ea nu poate avea o mai bună garanție decât în independentă.

Și, adaugă autorii de drept public belgian, independența constituțională a puterii judecătorești, de o parte, și independența funcțională a magistraților de altă parte, a căror natură intimă le fac inseparabile fiind dat idealul comun ce se urmărește, a fost una din chestiunile fundamentale de care întemeetorii instituțiilor naționale au avut grija a se preocupa și de aceea, prevăzându-le urmările și consecințele lor importante, le-a explicat și prezentat în toate amănunțele lor.

Idealul acesta al independenței puterii judecătorești ce n'au încetat de a avea înaintea ochilor lor, a dictat dar textele constituționale cari ridică în Belgia funcțiunea de a judeca, la rangul de putere constituțională autonomă, ea garantează ordinea jurisdicțiilor, adică stabilitatea Curților și tribunalelor, inviolabilitatea procedurilor și, prin texte memorabile, delimitează riguros competența organelor justiției și merg până acolo încât atribue instanței supreme dreptul de a decide în mod suveran asupra conflictelor de atribuțiuni.

Independența puterii judecătorești nu este în Belgia un cuvânt deșert; și ca rezultat al unor practice constituționale riguroase se observă acea tendință tot mai accentuată de a se întări principiile constituționale pe cari pactul fundamental le-a impus în vederea unei cât mai largi și complete autonomii ale sale.

Ast-fel dar și mai înainte de a reveni cu amănunțele necesare, vedem în ansamblul lui întregul sistem de garanții constituționale luate în favoarea puterii judecătorești belgiene, aplicabile și puterii noastre judecătorești prin reproducerea unora din acele texte în constituțiunea noastră.

Aceste spuse vom putea ușor da răspunsul la întrebarea enigmatică ce d-l Disescu 'și pune, întrebare pe care de altfel d-sa nu a rezolvat-o pe dată ce-a formulat-o.

D-l Disescu constată și se întreabă în același timp: «în constituțiunea română puterea judecătorească este cuprinsă în art. 36 care arată că ea se exercită de curți și tribunale și că hotărârile și sentințele lor se pronunță în virtutea legii și se execută în numele regelui. «Despre puterea judecătorească se ocupă și articolele 104 și 105. Este o deosebire însă între aceste articole. În art. 36 se vorbește de instituirea puterii judecătorești și de independența sa, cu alte cuvinte de

«principiul separațiunii și organizării puterii judecătorești și de condițiunile în cari ea trebuie să fie pusă spre a fi independentă. Articolele 104 și 105, «presupun puterea judecătorească organizată și ne arată «rolul și atribuțiunile ei.»

Din cele ce am expus cred că răspunsul vine de la sine. Constituțiunea română a reprodus fără modificări din constituțiunea belgiană acele texte cari pe principiul separațiunii puterilor stabilesc existența unei puteri judecătorești ale căreia garanții de independență sunt formal stabilite prin constituțiune, al căror spirit, înțeles și întindere de aplicațiune sunt pe deplin elucidate și determinate: de lucrările pregătitoare ale constituțiunii belgiene—atât de bine puse în evidență prin lucrările congresului național belgian—; de comentariile autorilor de drept public belgian; și în fine consacrate de jurisprudența belgiană, definitiv fixată în acest sens; și nedomerirea exprimată de d-l Disescu—căruia nu ne putem permite a-i aduce ofensa a nu o putea lămuri, dar pe care a omis însă a o face—a provenit din faptul că aceeași constituțiune n'a reprodus în amănunțele lor și textele care pun bazele organizării acestei instituțiuni și în examinarea căroră vom avea ulterior ocaziunea neincetat a intra.

Constituțiunea belgiană a crezut ast-fel că pentru a consacra complectă neatarnare a puterii judecătorești era de neapărată trebuință să asigure odată și în același timp atât independența constituțională a acestei puteri cât și independența funcțională a magistratului și nu este dar nimic enigmatic la mijloc în constituția noastră odată ce cunoaștem aceste împrejurări. Constituțiua română a înscris aceste principii și consecventă cu ea însăși a declarat, din ziua punerii ei în aplicare, abrogate prin art. 129 toate dispozițiunile din legi, decrete, regulamente și alte acte, contrarii cu cele așezate de ea, lăsând legiuitorului ordinar sarcina ca în cadrul acestor principii să elaboreze o lege de organizare judecătorească în aplicațiunea noului principiu de independență și, ca preambul, constituțiua română a înscris în ea art. 31 (art. 25 belgian) după care toate puterile statului emană de la națiune și ea nu le poate exercita de cât prin delegațiune și după principiile așezate prin constituțiune.

Nedomerirea aceea a d-lui Disescu este mai mult aparentă; ea prezintă pentru noi toată valoarea și importanța ei. Ea provine, credem noi încă și din o confuziune de termene ce este bine chiar de acum să înlăturăm căci acestea ne va servi cu avantajii ulterior.

Ce este o putere? Ce este o funcțiune?

O putere este unul din organele fundamentale și directe ale Statului, având autonomia sa proprie, ne depinzând de celelalte puteri decât prin acea necesitate ce se impune tuturor de a coordona acțiunea lor; ea este o condițiune de viață și de bună funcționare a ori cărui organ politic.

În mod practic aceea ce deosebește puterea de funcțiune este că aceasta depinde de putere, pe când puterea nu depinde și nu trebuie să depindă de cât de legea sa fundamentală.

Dacă însă funcțiunea este subordonată puterii, apoi trebuie să știm în celes timp și să reținem acum pentru tot-d'acum că ea este subordonată numai puterii dela care emană, supusă numai controlului ei, exercitându-și atribuțiunile în afară de orice altă impulsțiune sau înrăurire străină.

Pe cele ce se degajază din toate acele confuziuni semnalate de care vom avea a ne ocupa, s'a întemeiat la

noi un întreg sistem; pe el s'a clădit la noi organiza-
rea judecătorească în disprețul adevăratelor principii con-
stituționale.

Înțelegând a mă face un hotărât apărător al acestor
principii, am regretul că polemica ce deschid, mă pune
în trista și neplăcuta situațiune de a ataca—în teoriile
și ideile lor, cu toată urbanitatea și respectul datorit per-
soanelor, dar pe acel ton pe care gravitatea chestiunii
o comportă—pe cei doi eminenti juriști, iluștri avo-
cați și bărbați politici, pe profesorul, D-l Constantin Di-
sescu și pe discipolul său, D-l Toma Stelian, de cari
trebuie să recunosc, mă leagă cele mai bune sentimente
de adevărată și sinceră recunoștință ce le păstrez.

.

Legiurile anterioare constituțiunii din 1866, și de cari
D-nii Disescu și Stelian s'au considerat oare-cum legați
în toate manifestările în cari diversele împrejurări le-au
impus a se ocupa de organizarea judecătorească sunt
următoarele:

Legea din 12 Ianuarie 1861 pentru înființarea Curței
de Casație și Justiție (promulgată la 24 Ianuarie 1861
și pusă în aplicare la 15 Martie 1862) din care pentru
elucidarea chestiunilor ce vom pune în discuțiune reținem
că pe temeiul art. 17 sunt declarați inamovibili președinții și membrii Curței; legea din 4 Decembrie
1864 pentru admisibilitatea și înaintarea în funcțiunile
judecătorești și cari nu abrogă nimic din dispozițiunile
legei anterioare; legea din 9 Iulie 1865 pentru organi-
zarea judecătorească din care reținem dispozițiunile art.
1 care declară că justiția se dă în numele Domnului;
se modifică compunerea complectului Curței de Casație;
să organizează Ministerul Public al acestei instanțe
declarându-se, în partea finală, că dispozițiunile legei
Curței de Casație cari nu s'au modificat prin această
lege sunt și rămân abrogate.

Reținem în legătură cu cele ce vom avea de exami-
nat ceeace ne spune D-l Disescu în tratatele sale de
drept constituțional și anume: «prima lege care a or-
ganizat puterea judecătorească la noi, este anterioară
«constituției, ea e din Iulie 1865 și se bazează pe prin-
cipiul separațiunii puterilor. Pe temeiul acestei legi,
«Judecătorii de la toate instanțele se numesc de guvern;
«cei de la tribunale și Curți de apel erau amovibili, cei
«de la Curtea de Casație declarați inamovibili prin o
«lege specială anterioară (aceea din 24 Ianuarie 1861).

«Cu legea din 1865 Ministrul justiției având în mâinele
«sale dreptul absolut de numiri, permutări și înaintări,
«magistratura și deci justiția erau de fapt puse la dis-
«crețiunea puterii executive. Am zis de fapt, căci vom
«vedea că în drept, ministrul nu are să dirigă sau să in-
«fluenteze acțiunea judecătorului».

Reținem încă ceea-ce la rândul său d-l Stelian în
expunerea de motive ce a însoțit proiectul său de lege
«din 1909 ne spune: legea din 6 Decembrie 1864, cea
«dintâiu care s'a ocupat de admisibilitatea și înaintarea
«în funcțiunile judecătorești, s'a mulțumit să ceară foarte
«puțin de la viitorii magistrați și funcționari judecăto-
«rești, și anume: să nu fie condamnați pentru crime
«sau pentru ori-cari delicta considerate ca infamante și
«să aibă o vârstă determinată, care de altmintrelea putea
«în unele cazuri, să fie mai mică de 21 de ani.

»Pentru a încuraja însă studiul științei dreptului și
«a atrage în magistratură tineri cu titluri universitare
«această lege declară că postulanzii doctori sau licențiați
«în drept vor fi preferați chiar dacă le-ar lipsi trei ani
«din etatea cerută de lege pentru admitere.

„Timp de 26 de ani posturile cu toate gradele în

„magistratura țării au fost încredințate titularilor nu-
„miți pe temeiul acestei legi.

„Totmai în 1890, în legea care guvernează și azi
„organizarea noastră judecătorească, s'a pus principiul
„că pe viitor nimeni nu va putea fi numit magistrat în
„tribunale, Curți sau în parchetele lor, dacă, pe lângă
„cele l'alte condițiuni ce se cereau și înainte, nu va
„avea și titlul de doctor sau licențiat în drept“.

Aceiași expunere de motive arătând mai departe cari
sunt anume principiile în limitele cărora constituția in-
gădăue a se face organizarea judecătorească mai adaugă:

„Ceea-ce constituția permite, și suntem datori să fa-
„cem, este să reglementăm exercițiul acestui drept de
„numire, înconjurându-l cu măsuri de precauțiune, cari
„să constituie nu numai o garanție de dreaptă selecțiune
„pentru postulanzii, dar și o apărare pentru însăș pu-
„tarea executivă în contra stăruințelor și influențelor
„politice“.

În atingerea acestui scop pe lângă condițiuni de sta-
giu s'a impus examenul de capacitate și s'a înființat
Consiliul Superior al Magistraturei, care prin lege a
fost așezat pe ast-fel de baze în cât să răspundă acelei
dorințe a autorului legii de a fi un scut al puterii
executive în contra stăruințelor și influențelor politice.

Vom avea de examinat în prim rând față de citați-
unile făcute, dacă mai este posibil a se susține (față de
textul formal al constituțiunii — art. 129 — care declară
abrogate toate legile contrare cu cele așezate într'ansa)
că principiile legiurilor de la 1861 până la 1866
mai pot fi ele aplicabile sub imperiul actualei constitu-
țiuni; de altă parte, vom avea încă de examinat dacă
principiile ce se desprind din acele legiuri cari s'au
urmat până la 1909, privitor la organizarea judecăto-
rească și cari consacra formal *dependența puterii ju-
decătorești față de puterea executivă*, pot fi conciliabile
cu principiul de independență constituțională, formal re-
cunoscut prin constituțiunea noastră.

Aceasta va face obiectul unui număr viitor.

N. C. SCHINA

DISCURSUL

ROSTIT DE D-L PRIM-PREȘEDINTE VICTOR ROM-
NICEANU, CU OCAZIA DESCHIDERII NOULUI
AN JUDECĂTORESC 1919—1920

Luni 15 Septembrie cor, ora 1 ¹/₂ p. m. Inalta Curte
de Casație s'a întrunit în plenul ei, în sala cea mare
a Secțiunilor-Unite, sub președenția primului său preșe-
dinte D-l Victor Romniceanu, fotoliul Ministerului public
fiind ocupat de d-l Procuror-general N. Procopescu.

Un numeros public select asista printre care: magis-
trații dela Curțile de apel și Tribunale și avocați.

D-l Prim-președinte Victor Romniceanu a rostit ur-
mătoarea cuvântare:

Domnilor,

Rebuând astăzi lucrările noastre obicinuite, ar
fi trebuit să încep prin a vă arăta vicile și nea-
junsurile observate în legislațiunea existentă, în
cursul anului judecătorec care a trecut. De data
aceasta însă nu pot să îndeplinesc această îndato-
rire ce îmi impune legea, nefiind decât puține zile
de când am onoarea să ocup acest loc, sper însă

că în viitor ne vom putea conforma ei cu concursul D-v bine voitor.

Domnilor, activitatea acestei Inalte Curți în timpurile normale, înainte de 1916 se resuma în medie la 5000 decizii pronunțate în fie-care an, afară de procesele fiscale și electorale; în anii din urmă însă este adecărat că din împrejurările războiului ea a fost redusă la aproape un sfert și cele mai multe afaceri au rămas în nelucrare. Este destul să vă spui că numai la S. I sunt pendinte 12000 dosare, cifră în care se cuprind atât acelea în care s'au fixat termene de judecată, cât și altele mai numeroase a căror redeschidere nu s'au cerut, între care unele sunt chiar de la înființarea acestei Curți. La S. II sunt pendinte 1872 civile și numai 392 penale, iar la S. III 1729 civile în care intră în cel mai mare număr comerciale și contencioase, adică în total sunt pendinte 15600 dosare, la care trebuie să adogăm afacerile din Bucovina și Basarabia cari s'au dat în competența acestei Curți prin decretule-legi respective, și care pe lângă număr prezintă și dificultăți în rezolvarea lor, din cauză că trebuie să aplicăm o legislațiune și o procedură deosebită de aceea cu care suntem obișnuiți, și după dosare scrise într'o limbă streină, ast-fel că vom avea nevoie aproape continuu de concursul unui interpret.

Dacă am lua în considerațiune numai decisiunile ce se pronunță de S. I a acestei Curți numărul lor este mai mare ca în Franța, de și suntem o țară de cinci dacă nu de șase ori mai mică, căci pe când acolo se pronunță în medie 700 decizii civile de ambele secțiuni împreună, adică a requetelor și cea civilă, la noi numărul deciziunilor este de 800 pe an. Adăogând și numărul covârșitor al afacerilor penale, fiscale și electorale, putem să ne dăm seama de greaua sarcină ce această Curte are de îndeplinit.

Permiteți-mi vă rog să examinez în scurt câte-va din cauzele acestei situațiuni și să arăt mijloacele prin care cred că s'ar împușina simțitor numărul afacerilor de judecat.

Causa principală cred că este abuzul ce se face cu gratuitatea recursurilor.

Deosebit de acțiunile intentate cu acte de pauperitate, în materie civilă legea scutește de ori-ce taxe de timbru și de cheltueli de procedură toate acțiunile imobiliare privitoare la pământurile date locuitorilor săteni prin legile de împrumut și împărțea acestor pământuri. Recursurile de această natură știm cu toții că formează cel mai mare număr cu care este încărcată secțiunea civilă. Admitem că pentru considerațiuni speciale este bine și folositor să se facă o înlesnire locuitorilor săteni, înțelegem însă ca scutirea să se mărginească la instanțele de fond.

În adevăr, legiuitorul a găsit că două grade de

jurisdicțiune constituiesc o garanție suficientă pentru justifiabili, cu alte cuvinte procesul este terminat definitiv între părți după ce a trecut prin instanța de apel. Calea recursului trebuie să fie cu totul excepțională și să nu servească ca un mijloc de străgănire.

Înpricinatul care a pierdut trebuie să fie deșteptat că recursul nu este o a treia instanță de fond și că să nu useze de această cale decât numai când se găsește în vre-unul din cazurile prevăzute de lege, iar deșteptarea nu se poate face în mod eficace decât prin înființarea unei taxe, altfel el înțelege gratuitatea în acest sens că trebuie numai decât să treacă și prin Casație, ca să considere judecata terminată, ceea-ce de sigur nu a fost în intențiunea legiuitorului.

Această gratuitate în anii din urmă s'a admis și în materie corecțională și de simplă poliție. Dar asemenea încercare s'a făcut și în alte țări și numărul recursurilor s'a mărit atât de mult, încât s'a găsit necesar să se pue un frâu în contra acestui abuz. În adevăr care este condamnatul care să nu useze de această cale când știe că poate să se sustragă un timp mai mult sau mai puțin îndelungat de la executarea pedepsei, de la espieria greșelii ce a comis? Nu îl costă nimic, printr'o simplă declarațiune verbală la grefă își atinge scopul. Trimiterea dosarului prin diferite autorități până să ajungă la Casație, termenul de judecată, redactarea decisiunii, înapoierea dosarului prin aceiași filieră, toate acestea asigură condamnatului cel puțin șase luni, dacă nu un an de întârziere, și în fine când vine momentul espierii, este așa de târziu de la comiterea infracțiunii încât pedeapsa pierde mult din esemplaritatea și prin urmare din eficacitatea ce ar trebui să aibă.

Delinquentii fiind scutiți de ori-ce taxă, inundă Curtea de casație cu recursurile lor, trei până la patru mii în fie-care an, cele mai multe lipsite de fundament, și din această cauză Curtea pierde un timp prețios cu judecata lor, precum și funcționarii însărcinați cu expedierea lucrărilor.

Altă cauză de înmulțirea recursurilor este tendința de a se transforma această curte într'o a treia instanță de fond, care este nu numai contrarie legii, dar în acelaș timp este de natură să micșoreze prestigiul acestei instituțiuni, căci în loc de a o menține la înălțimea rolului ce are de a asigura interpretarea și aplicarea uniformă a legii, i se reduce acest rol la a examina faptele ca ori-care instanță de fond.

Este adevărat că legea noastră organică admite recursul în contra unei hotărâri când interpretarea dată tocmelei prin acea hotărâre ar schimba însă și natura tocmelei. Dar fiind-că denaturarea unui contract prezentând un caracter de o gravitate oarecare, n'are loc decât foarte rar, ar fi logic ca și

recursul bazat pe un asemenea motiv să fie tot așa de rar. Din potrivă însă, știm cu toții că în mai toate recursurile, motivul bazat pe denaturare nu lipsește, ba ce este mai mult părțile nu se mărginesc la textul legii, la schimbarea naturei tocmelei, ci merg mai departe și îl întind la depozițiile martorilor, la actele de expertiză, etc., numai ca să aibă prilejul să desvolte și înaintea Curței chestiunile de fapt cari au fost în mod suveran apreciate și constatate de instanța de fond.

Cauza principală a acestei tendințe este, după părerea mea, lipsa unui Barou pe lângă Curtea de casație cu privilegiul exclusiv de a reprezenta pe părți, de a instrui afacerile și de a pleda înaintea acestei instanțe.

În adevăr, este natural ca avocatul care a pledat procesul la instanța de fond să-și formeze sistemul și modul său de apărare în care leagă strâns chestiunile de fapt de cele de drept, și același mod de apărare îl va duce și înaintea Curței de casație, căci așa este format spiritul omenesc ca să nu ne schimbăm ușor părerile ce ne am format.

Cu convingerea dreptății cauzei pe care a pierdut-o în ultima instanță, avocatul va găsi mai în totdeauna că judecătorul a comis o denaturare, care să-i serească de motiv să ducă procesul la casație și să îl pledeze din nou cu aceiași estensiune ca și la Curtea de apel, căci cu greu s'ar putea mărgini numai la chestiunile de drept o dată ce are deja format un mod de apărare.

Nu mai vorbesc de lipsa de precisiune, de amestecarea chestiunilor de fapt cu cele de drept, și de acele motive de recurs în cari uneori se coprinde toată seria împrejurărilor pentru cari legea permite să se ceară casarea unei hotărâri.

Toate aceste inconveniente cred că s'ar împuțina dacă pe lângă această înaltă Curte ar fi un barou compus din avocați specializați, cari cunoscând mai bine mecanismul acestei instituțiuni, obiceiurile și procedura ei specială, ar evita discuțiunile lungi și inutile, ar preciza mai bine chestiunea de rezolvat și s'ar face astfel mare economie de timp.

În fine cred că și parcimonia în acordarea cheltuelilor de judecată este și ea o cauză a înmulțirii recursurilor.

Legea este precisă: Partea care pierde se va condamna la cheltuelile cari se vor fi pricinuit părții câștigătoare din cauza judecăței. Cu toate acestea trebuie să recunoaștem că mai nici o dată partea câștigătoare nu este indemnizată de toate cheltuelile de judecată, ceea-ce însemnează că mai nici o dată nu obține complectă dreptate. Din această cauză unii înpricinați îndărătnici și animați de spiritul de șicană, continuă lupta sub pretext de violarea legii, numai ca să străgănească sau să ostenească pe un adversar lipsit de mijloace, și să-l silească la o învoială de teamă ca alt-fel să nu fie expus

la noi cheltueli, cari din nenorocire știu că vor rămâne în sarcina câștigătorului.

Nu este bine ca justiția să încurajeze asemenea porniri, cari nu numai că favorizează înmulțirea judecăților dar sunt și de o injustiție revoltătoare. În adevăr nu este nimic mai demoralizator decât neputința de a dobândi dreptatea, căci și o dreptate știrbită este tot o nedreptate. Cestiunea merită să atragă toată atențiunea noastră și cred că printre o mai justă apreciere a cheltuelilor de judecată, procesele nu vor întârzia a se împuțina.

Scopul pe care l-am urmărit făcând această expunere este ca să pun în evidență greaua sarcină care apasă asupra acestei Curți din cauza numărului considerabil de afaceri ce i se aduc spre rezolvare, atât prin legiuirile ordinare cât și prin numeroase legi speciale, cari se întrec în a cere rezolvarea de urgentă și cu precădere, și nu pot să fac mai bine decât să repet și eu cuvintele pe cari acum câți-va ani regretatul meu predecesor Sc. Pherkide le-a spus cu ocaziunea deschiderei anului judecătoresc, că această stare de lucruri trebuie neapărat modificată căci în aceste condițiuni Înalta Curte este greu să mai poată răspunde la scopul pentru care a fost înființată. În adevăr pentru a asigura unitatea legii prin interpretarea ei uniformă, pentru a fixa jurisprudența, se cere o lucrare liniștită și nepripiată, lungi reflecțiuni, studii și discuțiuni adâncite, ceea-ce este cu neputință să se facă în noianul de lucrări cu cari Curtea este azi împovărată.

După aceasta s'a dat cuvântul D-lui Procuror-general N. Procopescu care a cerut a se da citire Decretului-Regal pentru numirea D-lui Ștefan Urlățeanu ca consilier la această înaltă curte, citire care s'a făcut de d-l Prim-grefier G. Barca.

În urma acestora d-l Prim-președinte a delegat pe d-nii Consilieri Hamangiu și Miclescu ca să introducă pe d-l Urlățeanu. D-sa în prezența Curții și a preotului E. Niculescu a citit și semnat formula de jurământ prescrișă de art. 77 din legea de organizare judecătorească.

D-l Prim-președinte apoi a felicitat pe noul consilier prin următoarele cuvinte:

Onorate coleg,

Veniți între noi precedat de reputațiunea unui caracter integru și independent, la care se adaugă un lung stagiu în magistratură.

În toate gradele ierarhice prin cari ați trecut ați întretinut raporturi de cea mai perfectă colegialitate, cea ce explică numeroasele simpatii de care vă bucurați în corpul judecătoresc, iar în exercițiul funcțiunii d-voastră v'ați condus cu atâta tact și urbanitate în cât ați câștigat stima și respectul tuturor.

Aceste distinse calități fac că numirea d-voastră să fie primită de Curte cu toată simpatia și bucuria.

După care și D-l Procuror-general N. Procopescu în numele Parchetului a felicitat pe noul numit rostind următoarele cuvinte :

Iubite coleg,

Inaintarea d-voastră la această înaltă Curte este dreapta răsplată a unei munci rodnice ca magistrat în timp de mai bine de 30 ani. Deaceia noi toți colegii d-tră și toți cei ce se interesează de bunul mers al justiției am primit cu o deplină satisfacțiune această înaintare.

Curtea de Casație, în urma fericitelor transformări prin care trece țara, va fi chemată să și încordeze puterea de muncă, căci azi este Inalta Curte de Casație a unei țări sporite ca populație și lărgită în hotare. Colaborarea d-tră la această muncă ne va fi de mare folos căci aduceți Curței priceperea d-tră de toți cunoscută și o lungă experiență.

În numele parchetului acestei Inalte Curți vă felicităm din tot sufletul și vă asigurăm de sentimentele celei mai distinse colegialități.

În urmă, d-l consilier Urlățianu a mulțumit Primului-președinte, Curții și d-ului Procuror-general pentru simpatia cu care a fost primit.

Cuvântarea rostită de D-l Prim-Președinte Victor Romniceanu la Inalta Curte de Casație cu ocazia instalării D-lui consilier Chiseliță :

Onorate coleg,

Te primim între noi cu aceeași bucurie, cu aceeași căldură și cu care au fost primiți și colegii d-voastră din Bucovina.

Bucovina evocă pentru noi o pagină dureroasă din istoria țării, care însă cu ajutorul lui D-zeu și prin tăria brațului fiilor țării, este urmată astăzi de o strălucită reparațiune și de un mălțător triumf al justiției; în contra unei politici basată pe lăcomie și duplicitate.

De aceea vă primim cu bucuria cu care familia primește pe un membru al său pe care îl credea pierdut dar pe care îl regăsește, insuflețit de aceleași sentimente delicate, de aceeași tandrețe, de aceeași nemărginită dragoste frățească ca și mai înainte de despărțire.

Intinsele cunoștințe juridice, lungă experiență dobândită în magistratura superioară a unei țări vechi și înaintată în civilizațiune, distinsele d-voastră calități sufletești, ne fac să considerăm numirea d-voastră ca o nouă forță pe care această Curte se poate sprijini în îndeplinirea grelei și înaltei sale misiuni.

Felicitându-vă vă asigurăm că la noi veți găsi o perfectă stimă, o desăvârșită încredere și toată simpatia colegială

Cuvântarea d-lui Procuror-general N. Procopescu :

Domnule Prim-Președinte,

Onorată înaltă Curte,

Parchetul acestei Inalte Curți și noi personal ne simțim foarte onorați prin intrarea în sânul Curții a noului nostru coleg, ale cărui calități de eminent jurisconsult ne sunt de mult cunoscute, astfel că concursul D-sale la lucrările Curții ne va fi de un mare folos.

Vom avea cu toții a talmăcii legi pentru un popor

mărit la număr și dus cu stăpânirea până aproape la granițele sale firești, mărire care este răsplata dreaptă a marilor sacrificii ce a făcut.

Vom avea să aplicăm legi noi, pe care Țara și le va da din proprie inițiativă și nesilită de nimeni, căci doar suntem un popor liber și de sine stătător, legi prin care se va căuta :

Să se armonizeze legile și obiceiurile tuturor țărilor care constituiesc azi România-Mare și indivizibilă. Să se vindece rănilor războiului și în fine să se stabilească acel echilibru economic trebuincios dezvoltării bogățiilor țării care trebuie să rămână ale ei și numai ei.

Munca de mâine a acestei Curți, care va fi Curtea unei țări de trei ori mai mare ca până azi, va fi o muncă încordată, care însă în mare parte va fi ușurată prin concursul neprețuit ce ni-l veți da D-tră ceilalți colegi din țabita Bucovina și toți colegii ce ne vor veni din celelalte provincii Românești pe care îi așteptăm cu frățească dragoste.

Vă felicităm încă o dată din tot sufletul și vă exprimăm sentimentele celei mai bune colegialități.

CUVÂNTAREA

D-lui Prim-președinte Oscar N. Nicolescu la curtea de apel București, cu ocazia deschiderii noului an judecătoresc.

Domnilor,

Intruți astăzi pentru a reîncheie înaltă noastră misiune, dați-mi voie, ca mai înainte de a proceda la îndeplinirea îndatoririlor ce îmi impune legea de organizare judecătorească, să vă mărturisesc că sunt coprins de o vie emoțiune, datorită unei mari mulțumiri sufletești ce resimt : sunt fericit că mi-a fost dat să presidez această solemnitate și să deschid anul judecătoresc, pentru prima oară, la Curtea de Apel din Capitala Țării reîntregite, a României-Mari.

Aspirațiunile noastre naționale, prin alipirea frumoaselor finituri locuite de români la rechiul Regat, au devenit fapt împlinit. Fiind întemeiate pe principiul naționalităților, pe considerațiuni etnice, istorice și geografice, — cari determină în mod firesc limitele unor revendicări teritoriale —, pe voința țărilor surori, și luptând pentru triumful lor alături de puternici aliați, cari duceau războiul pentru marea cauză a dreptății și libertății în lume, nu era cu putință ca aceste aspirațiuni seculare să nu-și primească, de data aceasta, realizarea lor atât de mult dorită.

Pentru acest mare act al înfăptuirii unității naționale, în mijlocul entuziastului de care este coprins ori-ce suflet de român, vă cer voie să exprim ceea ce este în gândul, în simțământul D-r. tuturilor, că și noi Magistratii acestei Curți ne asociem din adâncul inimei la primosul de profundă și nemărginită recunoștință adus de întregul neam românesc gloriosului nostru Rege Ferdinand I, și vitezei armatei române, care prin strălucitele victorii de pe malurile Siretului și Tisei și prin pătrundered în Capitala Ungariei și ocuparea ei, a înscris cea mai mălțătoare pagină a istoriei noastre luptând pentru desrobirea fraților iubiți și pentru apărarea civilizațiunii contra anarhiei.

O viață nouă începe pentru Țara românească, întinzându-se acum de la Nistru la Tisa. Ea reclamă, însă, firește, între altele, reforme însemnate de făcut, prefaceri în vechile organizațiuni existente, o muncă încontinuu și cinstită, cari să permită și să asigure consolidarea,

desvoltarea și prosperitatea acestei Țări destinată să se ridice la înălțimea Statelor mari.

Dar această înfăptuire a unirei tuturor românilor într-un singur Stat, a necesitat enorme sacrificii și suferințe, și ele încă nu sunt terminate. La apelul Patriei-Mame, toți fii ei au pornit la luptă cu voioșia și bărbăția ce dă deplină credință în dreptatea cauzei pentru care ești chemat a-ți vărsa sângele. Printre ei au fost și magistrați și avocați. Mulți dintre aceștia au căzut pe câmpul de onoare în dragostea lor de țară și neam. Ne îndeplinim o datorie sfântă de a aduce memoriei acestor eroi omagiile noastre de admirație și de recunoștință.

— Domnilor, trecând la altă ordine de idei, dacă acum aruncăm o privire asupra anului judecătoresc ce a expirat, vedem că el a început sub atmosfera groașă a vremelniceii ocupațiuni dușmane în ultimete ei clipe. Și fiindcă, forțat, mi se duce gândul la timpul de restriște, dați-mi voie să relevez un singur punct, care vă concerne: Este atitudinea D-voastră, demnă de toată lauda, ce ați avut atunci. Când, la apropierea inamicului, groaza de invasiune coprinsese Capitala, când o mare parte din populațiune căntă să se refugieze cât mai repede spre a-și pune viața la adăpost, D-voastră nu ați ezitat un singur moment de a executa ordinul de a nu părăsi postul ce fusese dat de d-l Ministru de Justiție, și despărțind soarta D-voastră de a celor cari plecau, — de a prietenilor și poate chiar de a rudelor D-voastră — ați stat pe loc numai pentru a vă face pe deplin datoria primind astfel să îndurați suferințele și amărăciunile mari ale unei ocupațiuni de război. Și mai târziu, când ocupantul printr-o ordonanță a luat măsuri referitoare la organizarea justiției, cari violau cele mai elementare principii de drept internațional public, D-voastră ați refuzat aplicarea lor, ați suspendat judecarea proceselor mai mult timp, și protestând, ați cerut retragerea lor. Prin atitudinea D-voastră ați constrâns pe ocupant, care nu avea altă lege de cât arbitrarul și forța, să recunoască excesul comis și să aducă modificări importante ordonanței sale, ceea ce a permis să puteți concilia, după cum încaută doctrina, exigențele lui cu independența D-voastră și să nu abandonați, în mâinile vrăjmașului, justiția ce vă era încredințată. Continuând exercitarea funcțiunii, ați ocrotit interesele de ordin superior ale populațiunii, care, spre marea ei mulțumire, a găsit în prezența magistraților la la post, singurul ei sprijin în mijlocul perturbațiunii produse de invasiune. Ați dat astfel dovadă de sentimentul de datorie ce este înăscut în d-voastră, de încreagă abnegațiune și de înțelepciune.

Tot în anul judecătoresc trecut — amintire dureroasă — Curtea a fost crud încercată, în două rânduri, la scurt interval, prin moartea prematură a doi iubii și distinși colegi, a consilierilor Const. Oprescu și Ion Baștea. Regretele vă ce am resimțit cu toți vor rămâne neșterse în inimile noastre.

Dar suntem despărțiți astăzi și de alți colegi, despărțire datorită, din fericire, unor cauze de altă natură. Nu mai avem plăcerea de a vedea în mijlocul nostru pe d-l Matei Ciocârția, mult stimatul fost președinte al secțiunii a IV, obligat de timpul ce curge năncetat și de legea inflexibilă, să se retragă din magistratura unde l-a reținut, un șir îndelungat de ani, iubirea de dreptate; pe D-l Consilier Em. Miclescu și pe D-l Președinte al secțiunii a doua Ștefan Urdăleanu, cari au primit de curând bine meritata lor înaintare la Înalta Curte de Casație. Trebuie să constatăm cu deosebită satisfacțiune că locurile de consilieri, de președinți, de procuror-general la Curte, devenite astfel vacante, au fost complectate în mod cel mai prielnic pentru justiție și că acei cari le

ocupă sunt magistrați eminenti. Le adresez cele mai calde felicitări.

Terminând vă urez deplină sănătate. Nu am nevoie, iubii colegi, să fac apel la munca D-v. Activitatea ce ați desfășurat în trecut, după cum reese și din tabloul statistic ce am în fața mea, este o garanție că și pe viitor veți depune aceiași muncă încordată, conștiincioasă și rodnică cu care sunteți obișnuși, în interesul unei buni distribuirii a justiției și a întării și mai mult a prestigiului de care se bucură această Curte.

Anul judecătoresc 1919—1920 este deschis.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 27 Iunie 1919

Președinția d-lui VICTOR ROMNICEANU, Președinte

Carol I. St. Rasidescu cu Vasile Stoensescu

Decizia No. 137

Mobilizare. — Lucrător sau funcționar mobilizat pe loc. — Stabiliment comercial sau industrial, care, având mai mulți de 5 lucrători sau funcționari, ține deschis stabilimentul în timpul mobilizării. — Obligația patronului a plăti familiei lucrătorului sau funcționarului, ca ajutor, jumătate leafa. — Art. 18 și 19 al legii autorizând luarea de măsuri excepționale.

Potrivit art. 18 alin. ultim al legii autorizând luarea de măsuri excepționale, comercianții și industriașii, întrebuițând în serviciul întreprinderilor lucrători și funcționari în număr mai mare de cinci, și cari păstrează deschise atelierile lor pe timpul mobilizării, sunt obligați, dacă lucrătorii și funcționarii au o vechime de doi ani în serviciul lor și sunt căsătoriți sau au sarcini de familie, să le servească, pe timpul cât stabilimentele funcționează în timpul mobilizării, jumătate din leafa lor, această sumă servind ca ajutor familiei mobilizatului, conform art. 19 din sus zisa lege. Acest ajutor urmează a se plăti chiar și în cazul când lucrătorul sau funcționarul a fost mobilizat pe loc și chiar dacă a primit vre-o îndemnizare la instituția la care a fost mobilizat, căci termenii art. 18 din zisa lege sunt generali și nu fac nici o distincție între diferitele categorii de mobilizați.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat G. Stoicescu din partea recurentului Rasidescu în dezvoltarea motivelor de casare și pe d-l avocat Olteanu din partea intimatului Stoensescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere și greșită ntepretare a art. 18 din legea specială autorizând luarea de măsuri excepționale.

«Vasile Stoensescu, fiind mobilizat pe loc ca lucrător tipograf, a chemat în judecată firma Carot Göbl S-r I. St. Rasidescu, pentru a fi codamnată la plata sumei de lei 1386, reprezentând dreptul familiei sale pe toată durata mobilizării, adică jumătate din salariul cel primea înainte de mobilizare dela numita firmă, unde era angajat ca lucrător».

«Am dovedit înaintea instanței de fond că reclamantul a fost mobilizat pe loc și că în această calitate, pe toată durata războiului a primit salariul în întregime, salariu mai mare de cât cel ce primea în timp de pace, dela instituțiunile unde a lucrat și că prin urmare nici el, nici familia lui nu mai pot primi ceva dela firma I. St. Rasidescu».

«Tribunalul prin sentința atacată cu recurs, respinge această obiecțiune și menține condamnațiunea pronunțată de judecătorul de ocol, pe motiv că legea nu face nici o distincție între mobilizații pe loc și mobilizații la serviciu sau la corpurile de trupă și că faptul că Vasile Stoensescu a primit

pentru el apunamente dela instituții unde a lucrat ca mobilizat pe loc nu scutește pe vechiul său patron de a plăti ajutorul cuvenit familiei sale.

«Judecând astfel, tribunalul dă o greșită interpretare art. 18 din legea măsurilor excepționale din al cărui text și spirit rezultă că nimeni nu poate cumula două salarii în timp cât durează mobilizarea.

«Ultimul aliniat al acestui articol impune patronilor obligațiunea de a plăti jumătate din salariu familiei lucrătorilor mobilizați grade inferioare la corpurile de trupă sau serviciile armatei și cari din această cauză sunt împedicați de a câștiga existența familiei lor tot timpul cât durează mobilizarea. Cei mobilizați pe loc, continuând a munci și câștiga ca și în timp de pace, nu pot intra în această categorie și tribunalul acordându-le și acestora drepturile provăzute de aliniatul ultim al art. 18, comite un exces de putere dându-i o greșită interpretare».

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care se constată că Vasile Stoenescu a chemat în judecată firma comercială Carol Göbl, Rasidescu S-sor, pentru a fi obligată să-i plătească o sumă de bani ce reprezenta un rest din jumătatea salariului său ce primea ca tipograf în serviciul menționatei firme și care se cuvenea familiei sale pe timpul mobilizării, conform legii măsurilor excepționale; că judecătoria de ocol admitând acțiunea, firma Carol Göbl a făcut apel; că tribunalul a respins apelul recurentului, care a susținut că intimatul a fost mobilizat pe loc; că în această calitate pe toată durata războiului a primit salariu dela instituțiile unde a lucrat și că deci familia mobilizatului nu mai are dreptul să primească jumătatea de salariu pretins firmei Carol Göbl pe timpul mobilizării, conform legii autorizând luarea de măsuri excepționale;

Având în vedere art. 18 aliniatul ultim din legea autorizând luarea de măsuri excepționale;

Considerând că potrivit acestui text de lege, comercianții și industriașii, întrebunțând în serviciul întreprinderii lor, lucrători și funcționari în număr mai mare de cinci și cari păstrează deschise stabilimentele lor pe timpul mobilizării, sunt obligați dacă lucrătorii și funcționarii au o vechime de doi ani în serviciul lor și sunt căsătoriți sau cu sarcini de familie, să le servească pe timpul cât stabilimentele funcționează în timpul mobilizării, jumătate din leafa lor, conform dispozițiilor art. 19, această sumă servind ca ajutor familiei mobilizatului;

Considerând că ne fiind contestat înaintea instanței de fond că intimatul Vasile Stoenescu fusese lucrător la firma recurentă în condițiile art. 18 din legea măsurilor excepționale, s'a pretins numai de aceasta, că nu este loc a se da ajutor familiei lui, într-o cât a fost mobilizat pe loc și nu la corpurile de trupă sau la vreun serviciu al armatei, și fiind mobilizat pe loc, primea dela institutul geografic al armatei o indemnizație chiar mai mare de cât avea înainte;

Considerând că instanța de fond stabilește că legea nu face nici o distincțiune între mobilizați, și că astfel acțiunea intimatului este fundată; cu toate că el primea indemnizație dela institutul geografic la Iași, de oare ce el nu reclamă un drept al său, ci al familiei și patronul nu este scutit de a da acest ajutor impus de lege nici atunci când lucrătorul mobilizat ar primi indemnizație dela o altă instituție cum este în speță;

Considerând că termenii art. 18 din legea măsurilor excepționale, fiind generali și nefăcând nici o distincție între diferitele categorii de mobilizați, instanța de fond a făcut o bună aplicare a legii atunci când a admis

acțiunea intimatului și a obligat pe firma recurentă la plata ajutorului impus de lege;

Considerând că chiar dacă ar rezulta din spiritul legii și al motivelor cari au prezidat la facerea ei, că n'ar putea fi vorba și de mobilizații pe loc, cari fiind la casa lor, pot să dea ajutor familiei lor, încă instanța de fond a dat soluțiune bună și nu a interpretat greșit art. 18, într-o cât intimatul, pentru timpul pentru care a cerut ajutor pentru familia sa, nu era mobilizat pe loc, cum s'a pretins, ci evacuat la Iași și mobilizat la institutul geografic al armatei și prin urmare la un serviciu al acesteia;

Că ne interpretând prin urmare greșit art. 18 și ne săvârșind nici vreun exces de putere, cum s'a pretins prin motivul invocat, recursul este neîntemeiat și cată a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE S. II

Andiența dela 16 Iunie 1919

Președinția d-lui C. MARINESCU, Consilier

Varvara Muller cere încetățenirea

Decizia No. 39

Ordonanța de încetățenire.—Văduva și copiii minori ai mobilizatului decedat. — Incetățenirea de plin drept.— Inutilitatea unei cereri pentru a li se recunoaște de justiție acest drept. — Decretul lege No. 3902/918.

Conform art. 2 al. II din decretul-lege de încetățenire, văduvele și copiii minori ai decedaților mobilizați, beneficiază de plin drept de cetățenie română.

E inutilă și fără interes cererea adresată justiției pentru valorificarea unor astfel de drepturi.

Curtea,

Ascultând pe d-l procuror C. Botez în concluziuni.

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Varvara Vetti I. Muller, în contra ordonanței de încetățenire No. 2146/919, prin care i s'a respins cererea ce a făcut de a li se acorda cetățenia română atât pentru sine cât și pentru copiii săi minori;

Având în vedere, că pentru a-i respinge cererea tribunalul 1) constată în ordonanța atacată, că recurenta în calitate de văduvă a defunctului Iancu Muller, fost mobilizat la reg. 60 infanterie cât și copiii minori ai defunctului, beneficiază de drept de cetățenia română și deci nu mai avea nevoie de a formula vre-o cerere pentru a li se recunoaște prin justiție, exercițiul drepturilor de care pot beneficia prin efectul legii;

Considerând, că din moment ce decretul lege de încetățenire stabilește prin art. II al. II că, văduvele și copiii minori ai decedaților mobilizați din campaniile dela 1913 încoace, beneficiază de plin drept de cetățenia română, de sigur că aceste categorii de noi cetățeni prin efectul legii, nu mai au nevoie de o nouă examinare și valorificarea a drepturilor lor prin justiție și dar bine Tribunalul a respins ca fiind inutilă și fără interes cererea formulată de recurentă.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

1) Publicăm tot în acest număr, la pag. 119 ordonanța tribunalului Teleorman No. 16, ce face obiectul acestor debateri.

CURTEA DE APEL DIN CONSTANȚA

Audiența din 6 August 1919

Președinția D-lui C. L. DIMITRIU, Consilier

Locațiune, — Imposibilitate de folosință. — Forță majoră. — Cazul când atrage desființarea contractului. — Art. 1423 și 1439 c. civil român. — Deosebire de redacțiunea art. 1741 c. civ. francez.

Dispozițiunile art. 1423 din codul civil, care prevede desființarea contractului de închiriere din cauza distrugerii lucrului prin caz fortuit, se aplică nu numai în cazul când lucrul a fost distrus materialmente, dar și atunci când a existat pentru chiriaș o imposibilitate de a se folosi de lucru dintr'o cauză de forță majoră.

Pentru a se putea însă zice că a existat o imposibilitate de folosință în sensul art. 1423 c. civ. trebuie ca acea imposibilitate să aibă un caracter obiectiv, adică să privească lucrul închiriat, iar nu exclusiv persoana chiriașului. De câte ori deci cazul de forță majoră este privitor la persoana chiriașului sau la situațiunea sa particulară, nu poate fi vorba de aplicarea art. 1423 c. civil.

Curtea,

Având în vedere că prin sentința apelată Tribunalul admitând în parte acțiunea intentată de intimatul Iacob Pomeranț a obligat pe apelanta Perla Ierusalmi la plata următoarelor sume și anume: lei 400, reprezentând chiria pe trimestrul 26 Ianuarie — 26 Aprilie 1919 plătită de îndată, iar suma de lei 4000, pretinsă prin acțiune, care reprezintă chiria imobilului din Constanța str. Traian No. 16, pe timpul de la 26 Iulie 1916 până la 26 Ianuarie 1919, pentru plata căreia Tribunalul i a acordat următoarele termene și anume: 1 Aprilie, 1 Iunie, 1 August și 1 Octombrie 1919. neplata unei rate atragând de drept rezilierea contractului;

Având în vedere desbaterile urmate, actele din dosar și depunerile martorilor;

Având în vedere că cu contractul vizat la No. 2162/915, apelanta Perla Ierusalmi a luat cu chirie de la intimatul Iacob Pomeranț, imobilul din str. Traian No. 16 pe termen de 3 ani, cu începere de la 26 Octombrie 1915, cu chirie anuală de 1600 lei, plătită în patru rate trimestriale, — că pe baza acestui contract de închiriere apelanta Perla Ierusalmi a luat în posesiune sus zisul imobil la 26 Octombrie 1915, locuindu-l împreună cu soțul ei, până în toamna anului 1916, când soțul ei a fost mobilizat și a plecat din Constanța; că în urmă soțului ei căzând bolnav și aflându-se într'un spital din Galați, apelanta Perla Ierusalmi a fost chemată acolo, unde dânsa ducându-se a fost surprinsă de evenimentele războiului și nu s'a mai putut întoarce în Constanța în tot timpul ocupațiunii inamice;

Având în vedere că apelanta invoacă această împrejurare, cerând a fi apărută de plata chiriei imobilului, pe tot timpul de când a plecat din imobil și până la reîntorcerea sa în Constanța, susținând că această împrejurare ar constitui o cauză de forță majoră, care a împiedicat-o de a se folosi de imobil și deci nu poate fi obligată la plata chiriei imobilului pentru durata celui timp, intru cât a fost lipsită de folosință imobilului;

Având în vedere dispozițiunile art. 1423 combinate cu acele ale art. 1439 din codul civil, după care, dacă lucrul închiriat să strică în totalitate prin caz fortuit sau s'a făcut netrebnic spre obșnuita întrebuintă, contractul este de drept desfăcut; iar dacă se distruge în parte, locatarul poate după

împrejurări să ceară o scădere din preț ori desființarea contractului;

Având în vedere că dacă războiul este în principiu un eveniment de forță majoră nu toate pierderile de folosință ocazionate de război sunt necesarmente cazuri fortuite, de natură a autoriza aplicarea art. 1423 cod civil, care prevede desființarea contractului de închiriere din cauza distrugerii lucrului prin caz fortuit;

Considerând că este adevărat că doctrina și jurisprudența aplică dispozițiunile art. 1423 cod civil, nu numai în cazul când lucrul a fost distrus materialmente, dar și atunci când a existat pentru chiriaș o imposibilitate de a se folosi de lucru, dintr-o cauză de forță majoră, asimilând acest caz cu acela când lucrul a fost distrus materialmente, de oarece obiectul contractului de locațiune nu este atât lucrul în sine, cât folosința lui;

Având în vedere însă că pentru a se putea zice că a existat o imposibilitate de folosință în sensul art. 1423 cod civil, trebuie ca acea imposibilitate să aibă un caracter obiectiv, adică să privească lucrul închiriat, iar nu exclusiv persoana chiriașului; că de câte ori deci, cazul de forță majoră este privitor la persoana chiriașului sau la situațiunea sa particulară, nu poate fi vorba de aplicațiunea art. 1423 cod. civil;

Că această soluțiune este cu atât mai admisibilă în legislațiunea noastră, intru cât legiutorul român a modificat redacțiunea art. 1741 din codul civil Francez, corespunzător art. 1439 c. civ. român, adăogând cuvintele «când lucrul s'a făcut netrebnic spre obșnuita întrebuintă»;

Având în vedere că în speță, faptul invocat de apelanta Perla Ierusalmi și anume: că a plecat la Galați fiind chemată de soțul ei, care era bolnav acolo, unde dânsa ducându-se a fost surprinsă de evenimentele războiului, este o împrejurare care privește exclusiv persoana chiriașei și nu are nici un raport cu imobilul închiriat, de unde rezultă că în speță apelanta nu poate invoca beneficiul dispozițiunilor art. 1423 cod civil, spre a fi exonerată de plata chiriei;

Având în vedere pe lângă acestea că se mai constată din desbaterile urmate și din depunerile martorilor audiați la curte, că de fapt apelanta Perla Ierusalmi care luase în posesiune imobilul închiriat încă de la Octombrie 1915, în baza contractului de închiriere mai sus menționat, a continuat să facă acte de posesiune a acelu imobil în tot timpul ocupațiunii inamicului, prin faptul că dânsa plecând și-a lăsat în acel imobil toată mobila ce o adusesse în casă, așa că apelanta nu poate susține că nu s'a folosit de imobil; că mai mult încă imobilul a fost locuit în tot timpul lipsei apelantei de către persoane din familia sa și anume: de cumnata apelantei care și-a luat sarcina de a păstra mobilierul și averea aflătoare în casă;

Că pentru toate aceste considerațiuni este neîntemeiată cererea apelantei de a fi apărută de plata chiriei, pe timpul cât a lipsit de acasă;

Că din acest punct de vedere, Curtea găsește inutilă în cauză prelungirea probei cu martori cerută de apelantă;

Că ast-fel fiind și având în vedere și motivele de drept și de fapt din sentința Tribunalului, pe care Curtea și le însușește;

Apreciind și asupra termenilor de grație acordate de Tribunal pentru plata chiriei, pe care Curtea le găsește juste și întemeiate;

Că dar apelul făcut de Perla Ierusalmi contra sentinței Tribunalului este ne-întemeiat și urmează să fie respus;

Apreciind și asupra cheltuelilor de judecată Curtea le fixează la suma de 100 lei;

Pentru aceste motive redactate de dl Consilier Remus C. Benișache, Curtea, respinge ca nefondat apelul făcut de Perla Ierusalmi contra sentinței civile No. 14 din 9 Mai 1919 a Tribunalului Constanța;

(ss) G. L. Dimitriu, Al. Teodorescu, Remus C. Benișache

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TELEORMAN

Audiența dela 20 Martie 1919

Președinția d-lui PETRE ȘT. STOICA, judecător

Varvara Muller cere încetățenirea

Ordonanță de încetățenire No. 16. ¹⁾

Ordonanță de încetățenire. Văduva și copii minori ai mobilizatului decedat sub arme.—Încetățenirea de plin drept. — Inutilitatea unei cereri pentru a li se recunoaște de justiție cetățenia. — Lipsa de calitate a instanței.—Formalități îngreunătoare necerute de lege.—Decretul-lege No. 3902 din 30 Decembrie 1918, art. II alin. b.

Conform art. 2 alin. b din decretul-lege No. 3902/918 văduvele și copiii legitimi minori ai decedaților mobilizați, beneficiază de plin drept de cetățenia română.

E inutilă deci o recunoaștere a acestei calități, de către tribunal, care de altfel n'are nici cădere. Prin asemenea formalități s'ar impune obligații neprevăzute de lege.

Tribunalul,

Având în vedere cererea d-nei Varvara Iancu Muller, de a li se acorda cetățenia română, atât d-sale cât și copiilor minori Marcela, Ioan-Anton și Elena, întru cât soțul său a decedat pe când se găsea mobilizat la regimentul 60 infanterie;

Având în vedere dispozițiunile decretului-lege No. 3902, promulgat la 30 Decembrie 1918;

Considerând că art. 2 alin. b din citatul decret arată că, atât văduvele, cât și copii legitimi minori ai decedaților mobilizați din campaniile dela 1913 încoace «beneficiază de plin drept de cetățenia română».

Că după expresia întrebuintată de legiutor înseamnă că cel ce intră în categoria aceasta, este cetățean din momentul promulgării decretului lege, fără a mai face cerere de recunoașterea cetățeniei, vreunei instanțe judecătorești sau administrative, întru cât această calitate i-o acordă legea virtual;

Că petiționara fiind văduva unui mobilizat ce a făcut campania din 1916, mobilizat decedat chiar în timpul acestei campanii, este, în virtutea citatului decret, româncă, ca și copiii săi legitimi, minori, rezultați din căsătoria sa cu defunctul;

Că astfel fiind, nu este necesar nici ca tribunalul să recunoască — căci de acordat nici vorbă întru cât legea i-a acordat de plin drept — calitatea cetățeniei române;

Că instanța, nu are nici căderea de a recunoaște starea calității ce s'a acordat petiționarei de lege, prin chiar efectul ei, căci ar fi să se substituie legii, însușindu-și un drept pe care legiutorul nu li la dat;

Considerând că și din întreaga economie a legii, rezultă același principiu, de neamestec al instanței judecătorești, atunci când e vorba de categoriile prevăzute de art. 2 al. a b și c. În adevăr, făuritorii decretului ce ne preocupă, au înțeles că pe văduvele și minorii celor ce au închinat viața pe altarul de jertfă al neamului, să le scutească chiar de ușoarele formalități impuse celorlalți și astfel îi declară, prin articolul citat, cetățeni români, fără nici o formalitate, fără nici o acțiune din parte-le.

Dacă, ar trebui ca instanța judecătorească să le recunoască cetățenia română, pe care legea le-a acordat-o anticipat, ar însemna ca indirect să obligi pe cei din categoriile vizate la art. 2, la anumite formalități, la anumite greutăți, pe care legiutorul nu le admite;

Că este așa, rezultă și din faptul că legea nu prevede nici o procedură de urmat de cei prevăzuți în art. 2 «cetățeni prin voința legiutorului, din ziua promulgării decretului

lege», cari vor face proba cetățeniei lor, celor ce le ar cere așa cum o face orice băștinaș al țării.

Pentru aceste motive,

De acord cu concluziunile d-l Procuror de secție Em. Alexandrescu.

În virtutea legii,

Respinge cererea d-nei Varvara I. Muller, personal și ca tutoare, de a li se acorda cetățenia română etc.

(s) P. St. Stoica

TRIBUNALUL JUDEȚULUI R. SARAT

Sedința dela 30 Ianuarie 1915.

Președinția d-lui Romulus Ioachim, judecător

Frații Orleanu cu Ministerul de Domenii și C. D. Costescu

Opoziția făcută de altul. — Lipsa de mandat. — Nulități de procedură. — Mijloace de apărare. — Art. 735 și 111 pr. civ.).

Lipsa de mandat din partea celui care în numele altuia face o opoziție, e o excepție peremptorie de fond, un mijloc de apărare propriu zis, iar nu o excepție de nulitate de procedură în sensul Art. 735 și 111 pr. civ., fiindcă această excepție purcede nu din însăși forma procedurală greșită a petiției de opoziție, ci din cauză anterioară, independentă și streină de forma materială a acestei petiții, și anume din inexistența dreptului în puterea căruia opoziția a fost făcută.

Prin urmare o atare excepție — fine de nevaloare mai propriu numită — poate fi invocată în orice stadiu al procesului, chiar după intrarea în fond.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de Ministerul de domenii și de apelantul C. D. Costescu, anume că opoziția făcută de frații Orleanu la judecătoria oc. Marginea, prin petiția înreg. la No. 8266/903, în contra cărții de judecată No. 919/903, este nulă, de oarece e făcută în numele fraților Orleanu, de către defunctul avocat Savu Gherghiceanu, care nici din textul petițiunii de opoziție și nici din toate lucrările dela dosar, nu se constată că ar fi avut procură dela numiții să atace acea carte de judecată cu opoziție. Nulă fiind dar opoziția, e nul și apelul făcut de numiții în contra cărții de judecată No. 700/906, dată în acea opoziție.

Având în vedere că frații Orleanu obiectează că acest incident, fiind referitor la o cauză de nulitate a petiției de opoziție — care e un act de procedură — e o excepție de nulitate a unui act de procedură, care conform art. 111 bis pr. civ. trebuia invocată înaintea oricărei ceretări a fondului. Ori, cum în acest proces, opoziția s'a judecat de prima instanță contradictor cu Ministerul și cu Costescu, iar în apel s'a admis dovezi cu martori și expertize, înseamnă că s'a intrat în cercetarea fondului, așa că orice cauză de nulitate a petiției de opoziție s'a acoperit prin neinvocarea ei la timp, și deci incidentul de nulitate e tardiv invocat și urmează să fie respins;

Având în vedere că Ministerul de domenii și apelantul C. D. Costescu răspund că, faptul că opoziția în chestiune e făcută de o persoană care n'avea dreptul să o facă, nu e o excepție de nulitatea unui act de procedură, care să trebuiască să fie invocată «in limine litis», ci e o apărare peremptorie de fond, care poate fi invocată în orice stadiu al procesului;

Având în vedere că astfel fiind, chestiunea pe care trebuie să o rezolve Tribunalul, este aceea, dacă lipsa de mandat din partea celui care, în numele altuia, face opoziție, e o excepție de nulitate de procedură, ori e un mijloc de apărare peremptorie de fond, e un simplu vițiu de procedură, ori e ceva referitor la însuși fondul procesului;

Având în vedere că nulitățile de procedură sunt privitoare la neindeplinirea condițiilor sau formalităților prescrise de legile de procedură pentru cereri, apeluri, opoziții, cității,

¹⁾ Publicăm, tot în acest număr, la pag. 117 decizia No. 39 a S. C. de casație, referitoare la această ordonanță.

acte judiciare sau extrajudiciare, cu un cuvânt pentru toate actele de procedură; sunt privitoare dar, la formalitățile materiale ale acestor acte; proced adică din chiar actul rău făcut și se propun în judecată, prin ceace se numește «excepții de nulitate», tratate de art. 735 și 111 pr. civ. Pe când nulitățile de fond sunt acelea cari se raportează la lipsa părților esențiale, constitutive, prescise de condicta civilă pentru însăși existența sau validitatea unui act; sunt acelea cari nu privesc tehnica procesului, nu aparțin procedurii, ci sunt supuse principiilor generale de drept; proced nu din însuși actul, ci din o cauză anterioară, cum ar fi lipsa de calitate, de capacitate, de interes; soarta lor se regulează nu de art. 735 și 111 pr. civ., ci de principiile generale de drept civil, ale legii de fond, iar propunerea lor în judecată se face prin ceace se cheamă «mijloace de apărare».

Având în vedere că excepția de nulitatea unei opoziții în contra unei hotărâri date în lipsă, bazată pe motivul că a fost făcută de o persoană streină, care nu a avut mandat din partea celui în drept, este o excepție peremptorie de fond, un mijloc de apărare propriu zis, iar nu o excepție de nulitate de procedură în sensul art. 735 și 111 pr. civ., căci petiția de opoziție în atare caz, în forma ei tehnică și materială, întrunește toate condițiile cerute de procedură, e perfect valabilă ca act de procedură. Persoana însă care o semnează, n'avea mandat din partea celui în drept să o facă. Ori, lipsa de mandat, ca și lipsa de capacitate, calitate și interes, ca și intempestivitatea sau prematuritatea unei cereri, ca și perimarea instanței și tardivitatea apelului sau opoziției, nu sunt nulități de formă sau de procedură, ci nulități peremptorii de fond, fiindcă ele puzed nu din însăși forma procedurală greșită a actului, ci din o cauză anterioară, independentă și streină de forma lui materială, și anume, în cazul lipsei de mandat, din inexistența dreptului în puterea cărui actul de procedură — petiția de opoziție — a fost făcut;

Că prin urmare, în speță, faptul că defunctul Sava Gherghiceanu a făcut, pentru frații Orleanu, opoziție în contra cărții de judecată No. 919/903 a Judecătorei oc. Marginea, fără ca să aibă mandat din partea acestora, constituie o nulitate de fond, o nulitate «extrinsecă», cum zice Inalta Curte de Casație, în se ținu unite, prin decizia No. 13/912 publicată în *Curierul Judiciar* No. 4/913, p. 41 și în «Dreptul» No. 1/913, care se poate invoca în orice stadiu al procesului, chiar și după intrarea în fond, așa că excepția de nulitate a a estei opoziții — fine de nevaloare mai propriu numită — ridicată de Minister și de Costescu, din acest punct de privire este întemeiată și urmează a fi admisă înlăturând obiecția ei, de tardivitatea opusă de frații Orleanu;

Având în vedere că frații Orleanu invoacă jurisprudența Inaltei Curți de Casație, dată în secțiuni unite, în audiența dela 16 Noembrie 1912, decizia No. 13 publicată în *Curierul Judiciar* No. 4/913 pag. 41 și în «Dreptul» No. 1/913, susținând că Inalta Curte, stabilind prin zisa jurisprudență că lipsa semnăturii dintr-o petiție de apel e un viciu de formă al apelului, care se acoperă prin neinvocarea lui «in limine litis», urmează că și, în speța noastră, faptul că opoziția e făcută de o persoană care n'avea dreptul să o facă, e tot un viciu de procedură, o nulitate de formă, care s'a acoperit prin tăcerea părții și intrarea în fondul procesului — opoziția putând fi privită în atare caz ca și cum n'ar fi fost semnată;

Având în vedere că Inalta Curte, prin zisa jurisprudență, după ce pune principiul că nulitățile de procedură sunt de două feluri: «intrinseci», adică relative la viciile de formă ale actelor de procedură și «extrinseci», adică referitoare la lipsa de interes, la calitatea și capacitatea uneia din părți, după ce, zic, pune acest principiu, arată într'adevăr că lipsa semnăturii dintr-o petiție de apel e un viciu de formă al apelului, care se acoperă prin tăcerea părții, adaugă însă imediat într'un considerent următor, că aceasta nu contrazice jurisprudența acoaleași Inalte Curți din deciziunea No. 7/911¹⁾, care stabilește că lipsa de calitate a aceluia care făcuse apel ca mandatar al uneia din părți, fără ca mandatul să-i confere acest drept, e o nulitate peremptorie de fond, care se poate invoca în orice stadiu al procesului. Vrasăzică Inalta Curte stabilește că lipsa semnăturii dintr-o petiție de apel constituie o «nulitate intrinsecă», un viciu de formă numai al apelului,

iar lipsa de mandat constituie o «nulitate extrinsecă», referitoare la însuși fondul procesului;

Că astfel fiind, jurisprudența invocată de frații Orleanu nu vine în sprijinul tezii susținută de dânsii, ci vine împotriva lor, cazurile judecate de Inalta Curte cu cel de astăzi, fiind, perfect similare, cel judecat de Inalta Curte prin decizia No. 7/911, necontrazisă de decizia No. 13/912 (*Curierul Judiciar* No. 4/913) referinduse la un apel făcut de un procurator care n'avea dreptul prin procură ca să-l facă, iar cel venit astăzi înaintea Tribunalului fiind privitor la o opoziție făcută de o altă persoană decât cea în drept și care semnează ca procurator fără însă să aibă procură, ceace e perfect același lucru;

Că dar, rămâne stabilit că lipsa de mandat din partea lui Sava Gherghiceanu, care a opozat fără drept în numele fraților Orleanu, cartea de judecată No. 919/903, e o nulitate peremptorie de fond, care constituie un mijloc de apărare ce poate fi invocat chiar și după ce s'a intrat în cercetarea fondului procesului.

Având în vedere că frații Orleanu au cerut, ca în cazul când Tribunalul va găsi că excepția ridicată de Minister și de Costescu nu e tardiv invocată, să le admită să facă dovada că Sava Gherghiceanu a avut procură din partea lor, care-i conferea dreptul să atace cu opoziție hotărârile pronunțate împotriva lor;

Că intru cât cererea e admisibilă, Tribunalul cată să o admită.

Pentru aceste motive, redactate de d-l sapleant C. Negoescu, Tribunalul admite cererea și amâna procesul.

(ss) R. Ioachim, C. Negoescu.

Rugăm cu insistență pe onorații noștri abonați a trimitte prin mandat poștal plata abonamentelor datorate, pe adresa d-lui Codreanu, la ziar, sau să plătească încasatorilor noștri D. Niculescu pentru provincie și C. Petculescu pentru capitală, singurii împuterniciți a încasa sume și libera chitanțe din registrul cu matea prevăzut cu stampila ziarului. Pentru BUCOVINA a bine voit a primi reprezentanța d-l Dr. OCTAVIAN SCALAT, avocat din Cernăuți, care este autorizat a primi publicațiunii, anunțuri și abonamente și a încasa sumele cuvenite, eliberând chitanțe descărcătoare din registrul prevăzut cu stampila ziarului „Curierul Judiciar“. Rugăm a i se da tot concursul.

A apărut în editura „Curierului Judiciar“, ediția II-a

REGULAMENTUL HOTARNICILOR ȘI REGULAMENTUL SPECIAL PENTRU HOTARNICIA IZLAZURILOR COMUNALE

cu circularile ministeriale, legiurile vechi și formulare, annotat cu doctrina și jurisprudența Română și streină de d-l Vl. Mavrodineanu. **Prețul 9 Lei.**

A apărut:

— *Așezământul și legătura lui Mihai Vodă*, de d-l profesor S. G. Longinescu. **Prețul 6 lei.**

— *Riscurile în obligațiunile civile*, de d-l judecător Al. B. Iliescu. **Prețul lei 5.50.**

— *Originile Dreptului Internațional Public*, de d-l Iorgu Radu. **Prețu 9 lei.**

— *Validitatea căsătoriilor celebrate în streinătate în dreptul internațional privat și legislația română*, de d-l Iorgu Radu. **Prețul lei 1.50**

— *Problema Banatului* de d-l Profesor G. G. Mironescu, traducere după ediția franceză de A. B. **Prețul lei 2.50.**

— *Necesitatea Cadastrului și câte-va soluțiuni* de D-l Victor Romescu, Judecător.

— *Necesitatea Reorganizării Statisticii Judiciare în deosebire a celei Criminale* de D-l E. C. Decusară.

1) A se vedea în *Curierul Judiciar* No. 41/911 pag. 328.